[2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 589

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਮੋਤੀ ਰਤਨ ਇਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6996 ਦੀ 2019 ਆਦਿ.)

ਸਤੰਬਰ 04, 2019

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894:

ਧਾਰਾ 11ਏ - ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ - ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਹੋਰ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਸਬੰਧੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇ ਆਰਡਰ ਕਾਰਨ - ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 11ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ - ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਸੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ ਹੈ ਸੰਦਰਭ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 6 ਨਾਲ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ - ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਸੀ ਉਹ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭੂਮੀ ਸਬੰਧੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ - ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਨਾਲ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ - ਸੀਮਾਂਕਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਕੋਰਟ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਦੋਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੇਬ ਦੀ ਭੂਮੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਹੋਰ ਜੇਬਾਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਲੱਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੋਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਸੀ,

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਦਾ ਔਚਿਤ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 7.5 (i), (ii) ਅਤੇ (iii)]। |

2. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਦੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਨੂੰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾਗੀਰੀ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 7.5 (iv) ਅਤੇ (v)]

3. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੌਰਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਐਸਾ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਮਾਂ/ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂਕ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾਗੀਰੀ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦਾ ਔਚਿਤ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 7.6]

4. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਾਇਨਾਤ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ। [ਪੈਰਾ 7.7] [605-F-G]

5. ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਔਚਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 8]

6. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 (ਹੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਟੇ ਸੀ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਸਟੇ/ਸਟੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਦੌਰਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਨਾ ਐਲਾਨਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲੱਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲੱਪਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8] [606-B-E] ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1993) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634 : [1993] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 216 ; ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145 ; ਅਭੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421 : [1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 931 ; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 17 : [2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 447 ; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 763 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[1991] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 563 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

[1991] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 158 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

[1993] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 788 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

[1993] 1ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 216 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

(1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

[1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 931 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

[2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 447 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

(2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 763 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 5.4

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6996 ਦਾ 2019.

24.03.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867 ਦਾ 2012 ਵਿੱਚ ਸੀ.

ਨਾਲ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6998, 6997 ਦਾ 2019. ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਾਮਕਾਂਤਰਾਵ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਅਨੂਪ ਕਾਂਡਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਲਈ. ਵਿਨੇ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸੁਬੋਧ ਐਸ. ਪਾਟਿਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ.

1. ਖਾਸ ਛੱਡ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 3189/2019 ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਸ ਛੱਡ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

ਰਤਨ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

2. ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ 24.03.2017 ਅਤੇ 27.04.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ('ਐਕਟ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3.1 ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 23921/2018 ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਜਿਸ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਉਹ ਨਾਂਦੇੜ ਦੇ ਤਾਲੁਕਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਰਜਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

01.03.2012 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 12.04.2012 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚਾਵਡੀ ਅਸਰਜਨ ਵਿੱਚ ਡ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਥਾਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 07.02.2013 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 13.02.2013 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚਾਵਡੀ ਅਸਰਜਨ ਵਿੱਚ ਡ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਥਾਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4.1 ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 01.03.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 09.05.2012 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867 ਆਫ 2012 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11.10.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 01.03.2012 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.11.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 20.11.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਟੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ, ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਦੋ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 08.01.2014 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.11.2013 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ 2.04.2014 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ 08.05.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ 2012, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਐਕਵਾਇਰ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ। ਇਹ ਸੀ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੋਲ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ 11 ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ।

4.2 ਉਚਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2016 ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਚਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਿਤ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਇਹ

ਅਪੀਲਾਂ।

5. ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਾਮਕਾਂਤਰਾਵ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5.1 ਸ਼੍ਰੀ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਾਹਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰੋਕ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੋਕ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5.2 ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ।

5.3 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੂਚੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/ 2013 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੋਕ ਦੇ ਛੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

5.4 ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣਾ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀ ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261; ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੋਹਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 531; ਗਾਂਧੀ ਗ੍ਰਹ ਨਿਰਮਾਣ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 662; ਹੰਸਰਾਜ ਐਚ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1993) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634; ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145; ਅਭੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 17; ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 763।

5.5 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੇ ਨਵਾਰੇ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ - ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ

ਹਨ।

6.1 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਰੇ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜੋ ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 11ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦੇ ਨਾ-ਐਲਾਨ ਕਾਰਨ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

6.2 ਇਹ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨ ਸਕਣ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਣ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

6.3 ਇਹ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਛੋਟ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

6.4 ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਨਾਮ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013) ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

6.5 ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

7.1 (ਏ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਾਈਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ? (ਬੀ) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ/ਕਾਰਜਵਾਹੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਜੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 6

ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

7.2 ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਅਸਰਜਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.11.2013 ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10894/2016 ਅਤੇ 9088/2016 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ 'ਚ ਉਚਿਤ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵਿੱਚਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

7.3 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣਾ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11, 12, 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“11. ਅਭੇ ਰਾਮ [ਅਭੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1997, 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ “ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ” ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ.ਪੀ. 428-29, ਪੈਰਾ 9)

“9. ਇਸ ਲਈ, ਬੀ.ਆਰ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਬੀ.ਆਰ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1988 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 367 : (1989) 37 ਡੀ.ਐਲ.ਟੀ. 150] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਣ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਦੇ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੋਕ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਣੇ ਪਏ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨਿਪਟਾਏ ਨਾ ਗਏ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 531]; ਹੰਸਰਾਜ ਐਚ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [ਹੰਸਰਾਜ ਐਚ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (1993) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634]; ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145]; ਗਾਂਧੀ ਗ੍ਰਹ ਨਿਰਮਾਣ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [ਗਾਂਧੀ ਗ੍ਰਹ ਨਿਰਮਾਣ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (1993) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 662]; ਜੀ. ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

12. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 17 : (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿਲ) 1] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 44, ਪੈਰਾ 72)

“72. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰੋਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ, ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।”

15. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 531] ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 531] ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 535, ਪੈਰਾ 8)

“8. ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਇਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਲਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜੋ ਇਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਇਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿ

16. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਣ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਣ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145], ਉੱਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਣ [ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਣ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 147-48, ਪੈਰਾ 2)

“2. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ 17-5-1984 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਰੀਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1984 ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 68 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਿ (i) ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1967 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਾਂ (ii) ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 6(1) ਦਾ ਐਲਾਨ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ 1 ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਵਾਹੀ" ਨੂੰ "ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ" ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰੋਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ “ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਰੋਕ” ਦਿੱਤੀ।

ਸਵੀਕਾਰਿਓ, ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਟਿਕਾਊਤਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4(1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6(1) ਦਾ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਯਾ ਤਾਂ “ਅਣਉਚਿਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ” ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ “ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ” ਵਜੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਐਲਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੈਧ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ 17-5-1984 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤਯ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

7.4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ:

“13. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਾਂ/ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

17. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕੋ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕੋ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇੱਕੋ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

7.5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

(i) ਜਦੋਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਹੋਰ ਜਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ;

(ii) ਇੱਕ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ;

(iv) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11A ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਅਸਰਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(v) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11A ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

7.6 ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਕਤ ਦੋ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਟੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11A ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਯਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ

ਕਾਰਵਾਈ/ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਨ।

7.7 ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਸਮਾਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਟੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

7.8 ਇੱਕ ਜਟਿਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਟੇ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਇੱਕੋ ਸਮਾਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਨ, ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7867/2012 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰੋਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਉਸ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਰੋਕ/ਰੋਕਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ/ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਧਾਰਾ 11A ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3051/2013 ਅਤੇ 3159/2013 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲੱਪਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate